

## ธรรมะกับการลงทุน ...สู่เศรษฐกิจสดใส

จากการเสวนา เรื่อง  
“สอนวาณิชให้เป็นเศรษฐี”

โดย

พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี  
(ว.วชิรเมธี)



## ธรรมะกับการลงทุน...สู่เศรษฐกิจสดใส

จากการเสวนา เรื่อง “สอนวาณิชให้เป็นเศรษฐี”

เนื่องในโอกาสครบรอบ 35 ปี

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ณ อาคารตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิสันาโดย **พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (ว.วชิรเมธี)**  
ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

ปฐกฐาโดย **คุณภัทริยา เบญจพลชัย**  
กรรมการและผู้จัดการ  
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

**คุณมนตรี ศรไพศาล**  
ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร  
บริษัทหลักทรัพย์ กิมเอ็ง จำกัด (มหาชน)  
และท่านผู้มีเกียรติเข้าร่วมการเสวนา



ปจฺฉา: ทำไฉนกลลงทุนจึงจำเป็นต้องใช้ธรรมะเป็นหลักนำ

วิธีจฺณา: ธรรมะจำเป็นสำหรับนักการเงินและนักลงทุน เพราะผู้ที่อยู่ในภาคการเงิน การลงทุนอยู่กับเงินทั้งของตนเอง และของคนอื่น เขาเรียกว่าเป็นวานิช ธุรกิจที่เขาทำจึงมีชื่อว่า “วานิชธุรกิจ” คนไทยหยิบเอาคำว่า “ธุรกิจ” มาใช้แทนคำว่า “วานิช” แต่ในบริษัทหลักทรัพย์ทั้งหลายก็ยังคงใช้คำว่า “วานิชธนกิจ” อยู่ วานิช หมายถึง คนที่มีเงินมาก คนที่ร่ำรวย คนที่มั่งคั่ง คนที่ถือครองทรัพย์สินการเงินเป็นจำนวนมาก นี่คือ “วานิช” แต่ถ้าวานิชคนไหนรวยแล้วก็ให้ ได้แล้วก็แบ่งปัน วานิชคนนั้นจะขยับฐานะขึ้นมาเป็นเศรษฐี แต่ในเมืองไทย นิยามคำว่า “เศรษฐี” ว่าหมายถึง คนรวย แต่แท้จริง ในทางพุทธศาสนา ท่านแยกกัน คนรวยธรรมดาๆ ถือครอง ทรัพย์สินการเงินมากกว่าชาวบ้าน ท่านเรียกว่า “วานิช” แต่วานิชที่รวยแล้วก็ให้ ได้แล้วก็แบ่งปัน ท่านเรียกว่า “เศรษฐี” เพราะ “เศรษฐี แปลว่า ผู้ประเสริฐ” คนที่เป็นวานิชก็สามารถ เป็นเศรษฐีได้ คนที่เป็นเศรษฐีก็สามารถเป็นวานิชได้ ถ้ารู้จัก จับหัวใจที่ว่า “รวยแล้วให้ ได้แล้วแบ่งปัน”

ในสมัยพุทธกาลมีมหาเศรษฐีซึ่งแต่เดิมเป็นวานิช มีชื่อเสียงมาจนทุกวันนี้ มหาเศรษฐีท่านนี้ชื่อ “สุทตตะวานิช” อาตมาเรียกท่านว่า บิลเกตส์แห่งยุคพุทธกาล เพราะใช้เงิน สร้างวัดประมาณพันล้านบาท วานิชคนนี้ ร่ำรวยจากการเป็น วานิชด้วยตัวเอง แล้วก็ตั้งโรงทาน 4 มุมเมือง ให้ทานทุกวัน แจกข้าวปลาอาหาร จนคนยกย่องเป็นสุดยอดของผู้ให้และ ตั้งชื่อให้ใหม่ว่า **อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี** อนาถะ คือ อนาถา บิณฑิก แปลว่า ก้อนข้าว มหาเศรษฐี คือ วานิชที่รู้จักแบ่งปัน อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี แปลว่า มหาเศรษฐีที่ให้ก้อนข้าว แก่คนอนาถา จนคนลืมชื่อเดิม และเรียกสாமานนามซึ่งเป็น



การแข่งขันที่มีแต่สุข ประการแรกคือ  
ต้องอยู่บนทางสายกลาง คือ  
คุณภาพชีวิตและคุณภาพของการแข่งขันนั้น  
บรรจบกันได้  
ประการที่สอง แรงจูงใจของการแข่งขันนั้น  
มีปัญญากำกับไปด้วยเสมอไป  
ก็เป็นการแข่งขันที่เป็นไปได้  
ในโลกของความเป็นจริง

ชื่อที่ได้จากการทำคุณงามความดี อย่างคุณบุญชู โรจนเสถียร ได้นายว่าเป็นซาร์เศรษฐิกิจ (Czar) นี่คือตัวอย่างของคน ที่เปลี่ยนตัวเองจากนักลงทุนธรรมดาเป็นมหาเศรษฐี เพราะรู้จัก เปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรม ท่านอนาถบิณฑิก มหาเศรษฐีคนนี้ได้สละทรัพย์สินของตัวเองจำนวนมหาศาล สร้างวัดให้พระพุทธรองค์ประทับ วัดนี้คือ วัดเชตวันมหาวิหาร เป็นวัดที่มีกราวง Landscape ที่ดีมาก ๆ ทุกวันนี้ นักศึกษา จำนวนมากที่เรียนด้านการออกแบบ ด้านสถาปัตยกรรม นิยม ไปศึกษาการวางแผนผังของวัดนี้ และเป็นวัดที่พระพุทธรองค์ ประทับถึง 19 พระศา มากกว่าทุกวัดในพุทธกาล เพราะ



คุณาสน์ของเศรษฐีอยู่ตรงข้ามวัด พระพุทธรองค์สนิสนม  
คุ้นเคยกับมหาเศรษฐีผู้นี้มาก เพราะเข้าวัดบ่อยครั้งเกือบทุกวัน  
และมีความสนิทสนมกับพระพุทธรองค์เป็นอย่างดี ท่านเลื่อน  
ตัวเองมาเป็นมหาเศรษฐีเพราะรวยแล้วก็ให้ ได้แล้วแบ่งปัน  
ทั้งแก่สาธารณชนและพระศาสนาเช่นนี้ ก็เป็นอีกหนึ่งประจักษ์  
พยานว่า ธรรมะกับเรื่องธุรกิจไปด้วยกันได้เป็นอย่างดี ไม่ได้  
ขัดแย้งเลย

**ปุจฉา:** การเป็นนักลงทุนนั้นถือได้ว่าเป็นวาณิช และวาณิชนั้น  
สามารถเป็นเศรษฐีได้ ขอพระอาจารย์ขยายความในส่วนของ  
สมชีวิตตา หรือใช้ชีวิตพอเพียงแก่นักลงทุน และให้แนวทางสู่  
การเป็นเศรษฐีที่มีความสุข

**วิสัชนา:** ถ้าเราอยากจะทำอะไร เศรษฐกิจพอเพียงไปกันได้กับ  
การลงทุนในหุ้นไหม เราก็ต้องมาดูก่อนว่า อะไรคือปรัชญา  
ของเศรษฐกิจพอเพียง พระองค์ท่านบอกว่า ให้มีเหตุผล  
ให้รู้จักพอประมาณ และทำอะไรต้องไม่ประมาท ใช้ทาง  
สายกลาง หักถ่วงบนขาของตนเอง สำคัญที่สุด ต้องมีเงื่อนไข  
คุณธรรมด้วย ถ้าปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างนี้  
คือ ยึดหลักความจริง ไม่บูบวบไปกับฟองสบู่ ท่านทรงรับสั่ง  
เสมอว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาชีวิต ถ้าเป็น  
อย่างนี้ การลงทุนในหุ้นก็เป็นสิ่งที่ไปกันได้ แต่สิ่งที่เรา  
เข้าใจผิดก็คือ เวลาที่พูดถึงปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง  
เรามักจะคิดว่าพระองค์ท่านสอนให้เราอยากจน นี่คือการ  
เข้าใจผิดอย่างสิ้นเชิง คงไม่มีผู้นำประเทศไหน อยากให้  
ประชาชนพลเมืองของตัวเองอยากจนกันทั้งประเทศเพราะนั่น  
หมายถึงประเทศที่ไม่มีอนาคต แท้ที่จริง ถ้าเราพอเพียง เราก็  
จะยังมั่งคั่ง เพราะยังพอก็ยิ่งพัฒนา หรือยิ่งพอก็ยิ่งพัฒนา

หมายความว่า ถ้าเราพอส่วนตน ที่เหลือเราก็แจกจ่ายสังคม  
ยิ่งพอเพียงกลายเป็นประเทศยิ่งได้รับสวัสดิผล เพราะ  
ทรัพยากรจะถูกกระจายจากคนที่พอแล้วไปยังคนที่ยังไม่มี  
หรือมีแต่ยังไม่พอยู่พอกิน ดังนั้น เศรษฐกิจพอเพียงหลักๆ  
จะทำให้เรามั่งคั่งอย่างยั่งยืน และการกระจายทรัพยากรนั้น  
เป็นเรื่องที่เป็นไปอย่างยุติธรรมและทั่วถึง นี่ต่างหาก คือสิ่งที่  
ถูกต้อง แม้แต่หลักพุทธศาสนา พระพุทธรองค์ยังทรงตรัสไว้ว่า  
“ความงามของกษัตริย์คือการมีรัฐที่มั่งคั่ง” ฉะนั้นพระองค์  
ท่านเป็นพระมหากษัตริย์ผู้ทรงทศพิธราชธรรม ย่อมทรง  
เข้าใจปรัชญาการเมืองการปกครองเป็นอย่างดี ปัญหาที่แต่  
เราทั้งหลายที่มีพ้อที่ลึกซึ้ง แต่เราช่างเป็นลูกที่ตื่นเงิน ถ้าเรา  
จับเอาหัวใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้ การลงทุนใน  
ตลาดหุ้นก็เป็นเรื่องที่ไม่เกินได้ เพราะเราต้องใช้คุณธรรม ซึ่งเป็น  
เงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างครบถ้วนเลยทีเดียว

สำหรับ “สมชีวิตา” คือ การรู้จักใช้ชีวิต หมายความว่า  
คุณประมาณตัวเองออก บอกตัวเองได้ ใช้ตัวเองเป็น  
ว่าสถานภาพทางการเงินของคุณมีแค่ไหน ถ้าคุณประมาณ  
ตัวเองออกว่าสถานภาพทางการเงินของคุณยังต้องหาเข้า  
กินค่าอยู่ แล้วคุณใช้เงินมือเติบ จ่ายเติบ หน้าใหญ่ใจโต  
รายได้ต่ำแต่ตรสนิยมสูง นี่ถือว่า ผิดหลักพอเพียง แต่ถ้าคุณ  
บอกว่าตนเป็นคนจน ยังหาเข้ากินค่า คุณก็ต้องรู้จักประมาณ  
การค่าใช้จ่ายของคุณให้พอเหมาะกับสภาพของคุณที่  
พอเพียงแบบคนจน แต่ถ้าคุณเป็นคนรวย มีเงินเป็นหมื่นล้าน  
อยู่แล้ว คุณมานั่งเสื่อม่อฮ่อม สวมหมวกแบบชาวบ้าน มาใช้  
ชีวิตนั่งเจียมหม่มเจียม ถ้าอย่างนั้นต้องถือว่าไม่รู้จักสถานภาพ  
ทางการเงินของตนเอง ไม่รู้จักครองชีวิตให้พอเหมาะพอสม  
กับศักยภาพและสถานภาพทางการเงินของตนเอง ฉะนั้น  
เราควรประเมินก่อนว่า **หนึ่ง** ประเมินสถานภาพทางการเงิน



ของเรา สอง เราจะใช้ชีวิตแค่นี้ ถ้าคุณยังจนก็ให้พอเพียง อย่างคนจน รู้จักประมาณตน แต่ถ้าคุณเป็นเศรษฐีฐานะการเงินมันคงแล้ว คุณก็ใช้ชีวิตอย่างเศรษฐีได้แล้วทางสายกลางอยู่ตรงไหน ก็อยู่ตรงที่คุณเป็นเศรษฐีที่ไม่เบียดเบียนตนและไม่เบียดเบียนคนอื่น ตรงนี้ต่างหากที่เป็นทางสายกลาง เรามักจะเข้าใจผิดว่า พุทธกับธุรกิจ พุทธกับความรวย เข้ากันไม่ได้ เป็นโลกทัศน์ที่ผิดกันอย่างสิ้นเชิง เพราะถ้าไปกันไม่ได้ อภิมาเศรษฐีก็เกิดไม่ได้ ที่คุณโยมถามคือ พระพุทธองค์ทรงสอนเรื่อง “หัวใจเศรษฐี” เอาไว้นั้น คุณโยมลองพิจารณาดูว่าไปด้วยกันได้มั๊ย

หัวใจเศรษฐีมี 4 ข้อที่คนโบราณท่องกัน พ่อค้าแม่ขายที่เป็นชาวบ้าน ร้านโชห่วย เป็นผู้ประกอบการรายย่อย เอส เอ็ม อี เวลาไปหาพระ พระจะเป่ากระหม่อม “พวง” “อุ-อา-กะ-สะ-รวย” ผลคือ พระรวย แต่โยมจน นี่เรียกว่าเราเอาหัวใจเศรษฐีมา แต่เราไม่ได้เอาแก่นมา คำว่า “อุ-อา-กะ-สะ” นั้น อุ มาจากคำว่า อุฏฐานสัมปทา แปลว่า ขยัน อา มาจาก อารักขสัมปทา แปลว่าหมั่นรักษา กะ มาจาก กัลยาณมิตตตา คือให้คบคนดี สะ มาจาก สมชีวิตา คือมีชีวิตที่พอเพียง พระองค์ท่านก็หยิบเอา สมชีวิตา มาใช้ คือ



เศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ฉะนั้น “อุ-อา-กะ-สะ” หรือ “หัวใจเศรษฐี” คือ ขยันหา รักษาดี มีกัลยาณมิตร ใช้ชีวิตอย่างพอเพียง ใครทำได้คนนั้นก็รวย เห็นมัยพระพุทธองค์ไม่เขยเลยนะ ขยันหา ก็หมายความว่า ให้เราขยันทำมาหากิน ซึ่งก็ทุกอย่างก็ไม่ว่ารวย เงินทองนั้นเป็นของกลางวางอยู่ทุกแห่งหน ใครขยันคนนั้นก็ได้อีกครอง ฉะนั้นเราต้องขยันหา รักษาดี คือ เมื่อได้เงินมาแล้วต้องมีการบริหารจัดการเงินให้เป็น การบริหารจัดการเงินให้ทำดังต่อไปนี้ **หนึ่ง เก็บไว้เป็นเงินคงคลังเพื่อความมั่นคงของชีวิต** คุณได้เงินมาแล้วต้องแบ่งก้อนเงินเอาไว้ เป็นเงินสำรองคงคลังเพื่อความมั่นคงของชีวิต คนมีเงินจึงสุขภาพจิตดี เพราะรู้ว่าเขามั่นคง พระพุทธองค์ก็เข้าใจดีนะ **สอง นำมาเลี้ยงชีพเลี้ยงชีวิต** ให้ตัวเอง ญาติ พี่น้อง บริษัท บริวาร กินอิ่ม นอนอุ่น คือคุณหามาได้ คุณก็ต้องใช้ให้เป็นด้วย ไม่ใช่เก็บอย่างเดียวเป็นปุโสเมผ้าทอทรัพย์แต่ให้ตัวเองและญาติพี่น้องได้กินอิ่ม นอนอุ่น **ข้อสาม คือ เอาเงินไปต่อยเงิน** คือ ทำธุรกิจด้วย แสดงว่าพระพุทธองค์เข้าใจเรื่องการลงทุนเป็นอย่างดี **ประการที่สี่** พระองค์ท่านใช้คำว่า “**ราชพลี**” แปลว่า **เสียภาษีให้รัฐด้วย** ทันสมัยมั๊ยคุณโยม พระพุทธองค์ให้เสียภาษีแก่รัฐด้วย **ข้อห้า** ท่านบอกว่า **บำรุงศาสนาพราหมณ์และผู้ทรงศีล** ซึ่งเป็นสดมภ์หลักทางจิตใจและปรัชญาของสังคม ให้ท่านได้กินอิ่ม นอนอุ่นจะได้มีเรี่ยวแรงในการแสดงพระธรรมคำสอน ยึดกุมจิตใจประชาชนให้มีบรรทัดฐานทางจริยธรรมจะได้อยู่ร่วมกันในสังคมที่สันติ **ข้อสุดท้าย** ท่านบอกว่า **ให้ทำบุญให้กับญาติวงศ์ที่ล่วงลับไปแล้ว** ใช้เงินเพื่อความกตัญญู คุณโยมจะเห็นว่าหลักการใช้เงินของพระพุทธองค์ครอบคลุมทั้งหมด ดังนั้น ที่ถามมา อาตมาจึงกล่าวยืนยันได้เลยว่าเราสามารถใช้อำนาจของเศรษฐกิจพอเพียงได้ในการลงทุนและการทำธุรกิจ







**ปจฉา :** ตลาดหลักทรัพย์เองก็ใจหัวใจเศรษฐี โดย “เปลี่ยนเงินให้เป็นบุญ และเปลี่ยนทุนให้เป็นธรรม” ด้วยการแบ่งปันเชิงปัญญา ด้านการศึกษา ทำหนังสือให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปได้รู้จักหา รู้จักเก็บ รู้จักใช้ รู้จักลงทุนขยายผล สร้างภูมิคุ้มกันด้านการบริหารจัดการเงินให้แก่สังคมไทย โดยตลาดหุ้นอยู่ใกล้กับธรรมะ สามารถให้คนทั่วไปเป็นเศรษฐีได้ด้วยธรรมะและด้วยทุนทางปัญญา พร้อมกันนี้ขอถามแทนคนทำงานว่า ที่การแข่งขันเกิดขึ้นในทุกระดับ ทั้งระดับประเทศ ระหว่างธุรกิจ องค์กรธุรกิจ และคนในองค์กรด้วยตัวเอง ในทางหนึ่งการแข่งขันก็เป็นพลังที่ทำให้คนเราอยากทำให้ตัวเองเจริญก้าวหน้าและเติบโต ซึ่งส่งผลดีกับองค์กรธุรกิจ แต่การแข่งขันก็เป็นทุกข์ในบางครั้ง ถ้าชนะก็มีความสุข ถ้าไม่ชนะก็มีความทุกข์ ทำอย่างไรให้การทำงานมีการแข่งขัน มีพลัง ในขณะเดียวกันก็มีความสุขด้วย ไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน

**วิสันหา :** เรื่องการแข่งขันก็เป็นอีกประเด็นหนึ่งที่บางครั้งคนที่สนใจธรรมะไม่อยากเข้ามายุ่งด้วย เพราะมองว่าเป็นกิจกรรมทางโลก เป็นกิจกรรมของคนที่มีกิเลส แต่แท้จริงแล้วการแข่งขันมีสองรูปแบบ **หนึ่ง การแข่งขันที่เป็นธรรม สอง คือ การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม** การแข่งขันที่เป็นธรรมนั้นเป็นทางสายกลางที่ธรรมะยอมรับได้ แต่การแข่งขันที่ไม่เป็นธรรม

คือมีการเอารัดเอาเปรียบกัน ไม่มีคุณธรรม การแข่งขันแบบก๊อตฟาเธอร์ เสนอเงื่อนไขแบบปฏิเสธไม่ได้ ถ้าเป็นอย่างนี้ในทางธรรมะก็ยอมรับไม่ได้

การแข่งขันในทางพุทธศาสนายอมรับ คือการแข่งขันที่เป็นธรรม ผู้แข่งขันต่างต้องตระหนักรู้ในกติการ่วมกัน ไม่กีดกันตั้งแต่ต้น ถ้าเป็นอย่างนี้ก็เป็นการแข่งขันที่เป็นไปได้หลักง่ายๆ ที่สำคัญถ้าจะแข่งขันให้เป็นสุข คือ การแข่งขันที่ไม่เบียดเบียนตน และไม่เบียดเบียนคนอื่น ไม่เบียดเบียนตนหมายความว่า ไม่ได้มุ่งจะแข่งขันให้มีเงินมีทองมากมายมหาศาล แต่เมื่อกลับเข้าบ้าน คุณไม่มีเวลากินข้าวกับลูกและภรรยาเลย หรือทะเลาะกันเป็นปีๆ แต่คุณทำดีได้กับลูกน้องทุกคน อย่างนี้ไม่ถูกต้อง ขอให้ถือหลักทางสายกลางของการแข่งขันว่า การทำงานหรือการแข่งขันประสานกับคุณภาพของชีวิต นั่นก็คือผลสัมฤทธิ์ของการแข่งขันบนทางสายกลาง คุณภาพชีวิตก็ดียิ่งดีอยู่และเราก็ประสบความสำเร็จด้วยพุทธศาสนายอมรับได้ แต่ถ้าเราแข่งขันแล้วตัวเองก็ป่วยและเราก็หาวิธีทำร้ายคู่แข่งทั้งด้านเปิดเผยและด้านมืด ถ้าเป็นอย่างนี้พุทธศาสนายอมรับไม่ได้ สอง ในการแข่งขันนั้นจะดูว่าเป็นธรรมหรือไม่เป็นธรรม พุทธศาสนายอมรับได้หรือไม่ได้ ให้ไปดูที่แรงจูงใจในการแข่งขัน ถ้าแรงจูงใจนั้นมาจากความโลภล้วนๆ ไม่มีสติเลย ไม่คำนึงถึงสังคมเลย มุ่งกำไรสูงสุดอย่างเดียว ไม่สนใจว่าขณะที่ฉัน กำไรประเทศชาติต้องขาดทุนเท่าไร เป็นทุนนิยมที่ไม่มีหัวใจล้วนๆ โดยโลกะ คือใช้ความโลภนำทาง นี่เป็นการแข่งขันที่พุทธศาสนาไม่เห็นด้วย เพราะเป็นการแข่งกันไปเพื่อหายนะ แต่ถ้าเป็นการแข่งขันบนแรงจูงใจก็อย่างคือ ปัญญา ปัญญารู้คิด รู้พิจารณาในการแข่งขัน ทำอย่างปัญญาชน คนมีอารยธรรมเขาทำกันเมื่อเราแข่งขันได้เงิน ได้ทอง ได้กำไรมา เราก็ไม่ทิ้งสังคม



เรายังเผื่อแผ่แบ่งปันเจือจานสังคมด้วย นี่ก็เป็นการแข่งขันบนรากฐานของปัญญา ไม่เบียดเบียนตน ไม่เบียดเบียนสังคม ขณะเดียวกันแรงจูงใจก็เกิดจากปัญญา ไม่ใช่เพราะหน้ามิตตามัว จงล้างจงผลาญให้จบให้สิ้นไป ถ้าไม่ใช่อย่างนั้นก็แข่งขันได้

กล่าวอย่างสั้นที่สุด การแข่งขันที่มีแต่สุข ประการแรกคือ ต้องอยู่บนทางสายกลาง คือ คุณภาพชีวิตและคุณภาพของการแข่งขันนั้นบรรจบกันได้ ประการที่สอง แรงจูงใจของการแข่งขันนั้นมีปัญญากำกับด้วยเสมอไป ก็เป็นการแข่งขันที่เป็นไปได้ในโลกของความเป็นจริง

ปลา: ในสังคมไทยเราอาจถูกปลูกฝังมาตั้งแต่เด็กว่า เรื่องเงินนั้นสำคัญที่สุด แม้แต่การให้พรหรือการขอพร หลายคนบอกว่าขอให้รวย ขอให้รวย ไม่ทราบว่าคุณคุณเจ้ามีคำแนะนำในเรื่องการให้พร “ขอให้รวย” อย่างไร

วิสันา: อาตมามีประสบการณ์ตรง คุณโยมเอาปัจจัยมาถวาย อาตมาก็ให้พรว่า ขอให้ใช้ชีวิตท่ามกลางนักปราชญ์ราชบัณฑิต คุณโยมก็นิ่ง อาตมาก็บอกใหม่ว่า ขอให้มีความหวัง คุณโยมก็ยังนิ่งอีก ทีนี้ อาตมาบอกใหม่ว่าขอให้มีความสุขภาพดี คุณโยมก็เริ่มหน้าขึ้น แต่พอบอกว่า “ขอให้รวย” เท่านั้นแหละ คุณโยมรีบสาธุเลย อาตมาก็ลองด้วยนะ ครั้งหนึ่งมีโยมไปถวายกุหลาบที่วัด โยมเอาอัญชวลีวนหาอภิวัตกราบหนึ่งพันล้าน สาธุ กราบสองพันล้าน กราบสามพันล้าน ดิดอกติดใจกราบกันนะ อยากจะกราบอีก คือลองดูว่าปฏิริยาจะเป็นอย่างไร อันนี้ชัดเจนที่สุด คนจะเลือกไปหาพระหรือหลวงพ่อก็เชื่อกันว่าเป็นขุนคลังขมังเวทย์ที่จะ

ทำให้รวย นี่เป็นสิ่งที่สะท้อนชัดเจนว่า ลึกๆ แล้วมนุษย์ถวิลหาเงินมาโดยตลอด ดังนั้น เวลาเราให้พรจึงแสดงออกมาอาตมาไปเวียดนาม เทพที่คนเวียดนามส่วนใหญ่บูชาจะเป็นเทพแห่งปัญญา แต่เมืองไทยเทพทุกองค์ที่บูชา มักเป็นเทพแห่งความมั่งคั่ง เช่น จาคูคามรเทพก็เป็นเทพแห่งความมั่งคั่ง พระพินเณศ เราก็ขอความมั่งคั่ง พระพรหมเราก็ขอความมั่งคั่ง พระเกจิอาจารย์ที่เราไปหาท่านก็เป็นที่ยื่นชื่อถึงความมั่งคั่งทั้งนั้น แนวคิดที่ว่าร่ำรวยมั่งคั่งคือจุดหมายสูงสุดของชีวิต ก็กินพื้นที่ลึกเข้าไปแม้กระทั่งพื้นที่ในจิตวิญญาณด้วย เรื่องนี้เป็นเรื่องที่เราเข้าใจได้ว่า พื้นฐานของมนุษย์ต้องการความมั่นคงในชีวิต และเงินเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า ถ้าเรามีเงินเราจะมีชีวิตมั่นคงในชีวิต ไม่ผิดนะ ถ้าคนอยากจะมีเงินแต่มันจะผิดถ้าคุณมีเงินแล้วคุณคิดว่า นั่นคือเป้าหมายสูงสุดของชีวิต เราต้องปรับนิดหนึ่งว่า มีเงินได้ แต่โปรดอย่าเข้าใจผิดว่าเงินคือเป้าหมายสูงสุดของชีวิต เงินนั้นสถานภาพที่แท้จริงคือปัจจัย คือเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำรงชีวิต พูดอีกอย่างหนึ่งว่าเรามีเงินเพื่อต่อจากเงินไปหาคุณภาพชีวิต ถ้ามีเงินแล้วต้องถามตัวเองว่า แล้วคุณมีคุณภาพชีวิตมั๊ย



ถ้ามีเงินแล้วบอกว่าชีวิตฉันถึงจุดสูงสุดแล้ว ประสบความสำเร็จแล้ว อันนี้ถือว่าเป็นทัศนคติที่ถือว่าผิดพลาดอย่างยิ่ง เพราะศักยภาพของมนุษย์ไม่ได้ถูกออกแบบเพื่อหาเงินแต่เพียงอย่างเดียว อาตมาภาพได้อ่านชีวประวัติของเลโอนาร์โด ดา วินชี มนุษย์แห่งยุคเรอเนสซองส์ เป็นจิตรกรเอกของโลก เป็นนักคิด นักปรัชญา นักชลประทาน นักยุทธศาสตร์ นักประดิษฐ์ นักปราชญ์ มนุษย์นั้นโดยศักยภาพพื้นฐานมีศักยภาพมากมายหลายด้าน แต่ด้วยระบบการศึกษาของเราพยายามลดทอนศักยภาพของมนุษย์ให้เป็นนักใดนักหนึ่ง เช่น นักการเงิน นักลงทุน นักการตลาด นักการเมือง นักแสดง นักพูด นักเขียน เราลืมไปว่า แท้ที่จริงมนุษย์หนึ่งคนสามารถเป็นได้ทุกนักนั้นแหละ แล้วการที่เราคิดว่า เงินคือเป้าหมายสูงสุดของการมีชีวิตก็เป็นอีกวิธีคิดหนึ่งที่สะท้อนว่าเราคิดแบบแยกส่วนและตัดตอน นี่แหละสะท้อนวิธีคิดของมนุษย์ในเวลานี้ว่ามีปัญหาสุดโต่ง มันแยกส่วน ไม่ได้มองอะไรแบบองค์รวม ก็เลยคิดว่าพอมีเงิน เงินก็สูงสุด แต่พอไม่มีความรู้เรื่องการบริหารจัดการเงิน คือไม่รู้รู้จักต่อเงินให้เป็นบุญ ไม่รู้จักต่อเงินให้เป็นธรรม เงินก็เป็นต้นทางของวิกฤติ ตั้งแต่ที่อเมริกา ยุโรป อาเจนตินา แม้กระทั่งไทยเรา ฉะนั้นวิธีที่เราจะอยู่ร่วมกับเงินได้คือ ต้องเข้าใจว่า **เงินคือปัจจัยนำเข้าสู่คุณภาพชีวิต** ถ้าเราคิดว่าเงินสูงสุดเรากำลังปฏิบัติผิดต่อเงิน พระพุทธองค์เรียกอีกชื่อว่า อสภพียะ ย้ำชัดๆ ว่า เงินมีสองสถานภาพ **หนึ่ง เงินคือปัจจัย** มีเงินแล้วให้รู้จักเปลี่ยนเงินเป็นคุณภาพชีวิตของตนเอง ของสังคม ของมนุษยชาติ **สอง เงินจะกลายเป็นอสรพิษ** ถ้าคุณไม่รู้จักเปลี่ยนเงินเป็นคุณภาพชีวิต คิดว่าเงินเป็นสิ่งสูงสุด จนกระทั่งถือเอาเงินเป็นศาสนา เงินก็เป็นงูเห่าแวงมากัดเจ้าของเงินทันที ดังนั้น ขอให้เราช่วยกันเปลี่ยนทัศนคติทั้งนักลงทุน ทั้งเศรษฐี

ทั้งประชาชนทั่วไปว่า เราต้องหันมาทำความเข้าใจเรื่องเงินใหม่ว่า เงินคือปัจจัย ไม่ใช่เป้าหมายสูงสุดของชีวิต เมื่อไหร่ก็ตามเมื่อเงินถูกใช้เป็นปัจจัยโดยการเปลี่ยนเงินเป็นบุญ เปลี่ยนทุนเป็นธรรมได้เมื่อไหร่ เมื่อนั้นเมืองไทยจะมีความร่ำรวยทางเศรษฐกิจ มีความมั่งคั่งมั่นคง และมีสันติสุขในสังคมร่วมกัน แต่เราเปลี่ยนท่าทีหรือวิธีปฏิบัติสัมพันธ์ต่อเงินเท่านั้น ก็เป็นประตูเปิดไปสู่ความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจก็ได้ มั่นคงทางสังคมก็ได้ อบอุ่นในทางจิตใจก็ได้ เงินนั้นจึงเป็นทั้งต้นทางไปสู่ความสุข อาตมาเองก็แสวงหาทางสายกลางในการให้พบว่า “ขอให้คุณโยมมีชีวิตที่มีความร่มเย็นเป็นสุข ให้มีเงินมีทองร่ำรวยมั่งคั่งเป็นหมื่นล้านแสนล้าน แต่รวยแล้วก็แบ่งปันด้วยเทอญ...”

**ปจฺฉา:** ขอพระคุณเจ้ากรุณาชี้แนะการเจริญสติสำหรับนักลงทุนที่ลงทุนแล้วขาดทุน แล้วที่ที่มีความทุกข์ จะคิดอย่างไรถึงจะเปลี่ยนความทุกข์นั้นให้เป็นความสุขได้

**วิสัชนา:** อาตมาก็พอจะตอบได้ล่ะว่า นักลงทุนที่ลงทุนแล้วขาดทุน เพราะมีความรู้ด้านเดียว คือมีความรู้เรื่องการลงทุน เขาควรจะหาความรู้อีกด้านหนึ่งมาประกอบการลงทุน คือ ความรู้ทางธรรมะ มนุษย์เรามักมีปัญหา คือมีความรู้เฉพาะทางมากเกินไป เหมือนโมเคิล แจ็คสัน ที่มีความรู้ทางดนตรีระดับปริญญาเอก มีชื่อเสียงเป็นอัจฉริยะทางดนตรี แต่ความรู้ด้านบริหารจัดการชีวิตแค่ปริญญาตรี วันหนึ่งเขาเปิดห้องอัดเองเขาก็ขาดทุนเป็นพันล้าน เพราะเขามีความรู้เพียงด้านเดียว ฉะนั้นเราทุกคนจะต้องเป็นคนที่มีพระพุทธรูปทรงใช้คำว่า “**ต้องมีตา 2 ข้าง**” หนึ่ง คือ ตาข้างนอก สอง



คือ ตาข้างใน ตาข้างนอกนี่ก็คือสำหรับทำมาหากิน สำหรับ  
นักลงทุน แต่ตาข้างในคือ ตาธรรมะ คำแนะนำคือ นักลงทุน  
ต้องเรียนธรรมะควบคู่กันไปด้วย คุณจะต้องรู้ว่าโลกนี้  
ไม่มีใครได้ทุกอย่างดังใจหวัง และจะไม่มีใครพลาดหวัง  
ทุกอย่างไป นี่เป็นสัจธรรมพื้นฐานที่เราต้องเข้าใจ ถ้าเราเข้าใจ  
แบบนี้ พอเรามาลงทุน การลงทุนก็มีกำไร และมีขาดทุน  
วันหนึ่งถ้าเรามีกำไร เราก็คงรู้จากคำพระที่ว่า กำไรมันจะมา  
วันหนึ่งถ้าขาดทุน เราก็คงรู้ว่านี่ไงที่พระท่านพูด ฉันทกำลัง  
มีประสบการณ์ตรง พอเรามีความเข้าใจพื้นฐานร่วมกัน  
อย่างนี้แล้ว พอเราขาดทุนเราก็ไม่ตีโพยตีพาย เพราะชีวิตก็  
เป็นอย่างนี้ มีได้มีเสีย มีขึ้นมีลง มีสูงมีต่ำ ภาษาพระเรียก  
หลักธรรมชุดนี้ว่า “**โลกธรรม**” แปลว่าธรรมประจำโลก  
ถ้าเราเข้าใจโลกธรรม คือธรรมประจำโลกแบบนี้ว่า โลกนี้  
มีสูงมีต่ำ มีได้มีเสีย มีสุขมีทุกข์ เป็นธรรมดาประจำโลก  
โลกธรรมนี้จะทำอะไรเราไม่ได้เลย ถ้ามันเกิดขึ้น เราก็คงรู้ว่า  
พระท่านบอกไว้แล้ว แต่ถ้าเราไม่เข้าใจโลกธรรมชุดนี้ พอเกิด  
เหตุการณ์ที่ลงทุนแล้วขาดทุนเป็นทุกข์ เราจะถูก “โลกกระทำ”  
ถ้าโลกกระทำไปแล้ว ยังไม่ยอมทำความเข้าใจอีก ยังทุกข์ซ้ำ  
ทุกข์ซ้ำอีก ก็จะถูกโลกกระทำซ้ำ เพราะฉะนั้นขอแนะนำให้  
หาความรู้ทั้งทางการลงทุนและทางธรรมะคู่กันจะได้เอาไว้อ  
ปโลบใจตัวเอง



35<sup>th</sup>  
Anniversary

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย  
The Stock Exchange of Thailand

